EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.6.19.
COM(2024) 617 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Magyarország gazdaság-, szociális, foglalkoztatási, strukturális és költségvetési politikájáról

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 617 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Magyarország gazdaság-, szociális, foglalkoztatási, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban hozzájárul a gazdasági és társadalmi helyreállításhoz, valamint fenntartható reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása, valamint a tagállamok gazdasági rezilienciájának megerősítése érdekében. Emellett közép- és hosszú távon elősegíti az

[1] HL L 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] HL L 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

államháztartás helyzetének megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés fellendítését, továbbá hozzájárul az EU-n belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott REPowerEU-rendelet[4] célja, hogy fokozatosan megszűnjön az Unió függősége az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzájárul az energiabiztonsághoz és az EU energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal segíti a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitások bővítését és az energiahatékonyság javítását. Magyarország a REPowerEU célkitűzéseinek elérését elősegítő kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében új REPowerEU-fejezettel egészítette ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményét[5], amely a szakpolitikai döntések megalapozására és a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételek megteremtésére irányult. A közlemény kilenc egymást erősítő tényező mentén határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az aktuális termelékenységi kihívások kezelését, valamint az EU és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozását szolgáló tényezőként a közlemény a magántőkéhez való hozzáférést, a kutatást és innovációt, az oktatást és a készségeket, valamint az egységes piacot emeli ki a reformok és a beruházások alapvető célterületeként. A közleményt követően, 2024. február 14-én a Bizottság bemutatta az egységes piacról és a versenyképességről szóló éves jelentését[6]. Az európai egységes piac versenyképességének erősségeit és kihívásait részletesen ismertető jelentés a kilenc versenyképességi tényező alapján követi az éves előrehaladást.

(4) A Bizottság 2023. november 21-én elfogadta a 2024-es éves fenntartható növekedési jelentést[7], amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2024. március 22-én jóváhagyta a jelentésnek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára vonatkozó prioritásait. A Bizottság 2023. november 21-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Magyarországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek tekintetében fennállhat egyensúlyhiány vagy annak kockázata, és amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. Emellett a Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, amelyet a Tanács 2024. április 12-én elfogadott, valamint a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amelyet a Tanács 2024. március 11-én elfogadott.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az EU új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja egyrészt a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet

---

4 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2024) 77 final.

hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, másrészt a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló módosított 1467/97/EK rendeletet és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló módosított 2011/85/EU irányelvet[8]. Az új keret célja, hogy fokozatos államháztartási konszolidációval, továbbá reformok és beruházások végrehajtásával fenntarthatóvá tegye az államadósságot és előmozdítsa a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabbá és következetesebbé teszi a végrehajtást. Minden tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazzák, amelyek a nemzeti törvényhozás ciklusának rendes hosszától függően 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkoznak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervben foglalt nettó kiadási pályának[9] meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendeletben előírt követelményeknek, többek között annak, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy biztosítani kell, hogy a nettó kiadási pálya prudens szinten, a GDP 60 %-a alatt maradjon, továbbá a költségvetési hiányt középtávon a GDP 3 %-a alá kell csökkenteni, és/vagy e referenciaérték alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. [június 21-én] iránymutatást fog nyújtani a tagállamoknak a tervek és az elért eredményekről szóló, későbbiekben benyújtandó éves jelentések tartalmára vonatkozóan, és az (EU) 2024/1263 rendelet 5. cikkének megfelelően (adott esetben referenciapályát és technikai információkat tartalmazó) technikai iránymutatást fog küldeni számukra a költségvetési kiigazításokhoz. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha az adott tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamoknak biztosítaniuk kell nemzeti parlamentjük bevonását, valamint adott esetben a független költségvetési intézményekkel, a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel folytatott konzultációt.

(6) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásához igazodóan fejlődik tovább. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek

[8] A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj), és a Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[9] A 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 tanácsi rendelet 2. cikkében meghatározott nettó kiadás (HL L 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettó kiadások” alatt a következőket nem tartalmazó kormányzati kiadásokat értjük: i. kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

hozzájárulnak az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) Magyarország 2021. május 11-én az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2022. december 15-én elfogadta a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló határozatát[10], amelyet 2023. december 8-án módosítottak a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából[11]. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot hozzon arról, hogy Magyarország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat.

(8) Magyarország 2024. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta 2024. évi nemzeti reformprogramját és 2024. évi konvergenciaprogramját. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram a Magyarországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.

(9) A Bizottság 2024. június 19-én közzétette a Magyarországra vonatkozó 2024. évi országjelentést[12]. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Magyarország által elért eredményeket, és áttekintette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés rávilágított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokra, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokra hívta fel a figyelmet. A jelentés értékelte továbbá a Magyarország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Magyarország vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság szolgálatai által az említett rendelet alkalmazásában Magyarország makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan készített értékelés főbb megállapításait 2024 áprilisában közzétették[13]. A Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Magyarországon makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Magyarország mindenekelőtt az árnyomáshoz, valamint a

[10] A Tanács végrehajtási határozata (2022. december 15.) Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (15447/2022).

[11] A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. december 15-i végrehajtási határozat módosításáról (15964/1/23).

[12] SWD(2024) 617 final.

[13] SWD(2024) 103 final.

külső és a kormányzati finanszírozási igényekhez kapcsolódó sebezhetőségekkel néz szembe, amelyek továbbra is relevánsak, bár a külső környezet javulásának hatására egyes rövid távú kockázatok enyhültek. A folyó fizetési mérleg jelentős hiánya 2023-ban megszűnt, mivel a belföldi kereslet a magyarországi recesszió közepette zsugorodott, az energiaárak pedig csökkentek. A szigorúbb monetáris politikával együtt ezek a tényezők hozzájárultak a rendkívül magas inflációs ráta csökkenéséhez. A maginfláció azonban továbbra is a legmagasabbak között van az EU-ban, és folytatódott a fajlagos munkaerőköltségek erőteljes növekedése, ami nyomást gyakorol a versenyképességre. A folyó fizetési mérleg egyenlege a jövő évben a belső kereslet fellendülésével várhatóan kismértékű hiányba fordul, ugyanakkor a gazdaságot, valamint annak külső finanszírozását továbbra is befolyásolja az energiaárak és a kockázati felárak alakulása. 2023-ban a magasabb kamatlábak következtében lassult a lakásárak emelkedése és enyhült a lakások túlértékeltsége. A 2023. évi recessziót követő expanzív szakpolitikák és a gyengülő növekedés miatt a költségvetési hiány továbbra is nagy. Az előrejelzés szerint a hiány némileg csökkenni fog, de jelentős marad, növelve az inflációt és a külső hitelfelvételi igényeket. A várakozások szerint a GDP-arányos államadósság és a kamatteher magas marad. Ami a szakpolitikákat illeti, minden területen, de különösen a költségvetési és strukturális intézkedésekkel összefüggésben korlátozott volt az előrelépés, ami hozzájárult az azonosított sebezhetőségek fennmaradásához. A költségvetési kiigazítás hozzájárulna a maginfláció csökkenéséhez és a külső pozíció megerősítéséhez, valamint az államadósság növekedésének megfékezéséhez; a túlzotthiány-eljárás elindítása alátámasztaná ezt a kiigazítást. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv időben történő és hatékony végrehajtása várhatóan hozzájárul a sebezhetőségek csökkentéséhez, amit megerősítene a torzító hatású piaci beavatkozások fokozatos megszüntetése és a költségvetési konszolidációt támogató reformok.

(11) Az Eurostat által hitelesített adatok[14] alapján Magyarország GDP-arányos költségvetési hiánya a 2022. évi 6,2 %-ról 2023-ban 6,7 %-ra nőtt, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 74,1 %-ról 2023 végére 73,5 %-ra mérséklődött. A 2024-re vonatkozó költségvetés-politikai iránymutatásban[15] foglaltaknak megfelelően a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban kezdeményezni fogja a hiányalapú túlzotthiány-eljárás megindítását. 2024. június 19-én a Bizottság az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést[16] adott ki. A jelentés megvizsgálta Magyarország költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiány 2023-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Ezen értékelés fényében, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság EUMSZ 126. cikkének (4) bekezdése szerinti véleményének mérlegelését követően a Bizottság a jelentés következtetéseinek megfelelően júliusban a 126. cikk (6) bekezdése alapján a túlzotthiány-eljárás megindítására szándékozik javaslatot tenni, ajánlva, hogy a Tanács Magyarországra vonatkozóan fogadjon el a túlzott hiány fennállására vonatkozó határozatot.

(12) A Tanács 2022. július 12-i ajánlása[17] szerint Magyarországnak 2023-ban biztosítania kell, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése

[14] SWD(2024) 103 final.

[15] COM(2023) 141 final.

[16] A Bizottság jelentése – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés, 2024. június19., COM(2024)598 final.

[17] A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Magyarország nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját *(HL C 334., 2022.9.1., 136. o.)*.

összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal[18], figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Az ajánlás azt is tartalmazta, hogy Magyarországnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Azt is ajánlották Magyarországnak, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós források felhasználásával fokozza a zöld és a digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat. A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal[19] 2023-ban restriktív volt, és a GDP 4,7 %-ának felelt meg, magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 1,7 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése összhangban volt a tanácsi ajánlással. Fontos azonban megjegyezni, hogy ez elsősorban a 2023-hoz képest rendkívül magas 2022. évi nettó kiadásoknak, többek között a különböző területekre irányuló nem célzott kiadásoknak tudható be, ami makrogazdasági egyensúlyhiány kialakulásához vezetett; e kiadásokat elsősorban az energia-, a pénzügyi és a kiskereskedelmi ágazatban működő vállalatokra kivetett extraprofit- és ágazati adókból finanszírozták. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 4,6 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,2 százalékpontos növekedést jelent. Magyarország közberuházásokat hajtott végre a zöld és a digitális átállás, valamint az energiabiztonság terén, például az energiahatékonyság javítása, valamint az egészségügy és az oktatás digitalizációja érdekében. Magyarország még nem nyújtott be kifizetési kérelmet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében.

(13) A 2024. évi konvergenciaprogram fő előrejelzései a következőképpen foglalhatók össze. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 2,5 %-os, 2025-ben pedig 4,1 %-os reál-GDP-növekedéssel számol, a HICP-inflációt pedig 2024-ben 4,2 %-ra, 2025-ben pedig 3,6 %-ra prognosztizálja. A GDP-arányos államháztartási hiány 2024-ben várhatóan 4,5 %-ra csökken, majd 2025-ben a GDP 3,7 %-ának megfelelő szinten marad, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 73,2 %-ra, 2025 végére pedig 72,1 %-ra csökken. Az előrejelzések szerint 2025 után az államháztartási hiány fokozatosan csökken: 2026-ban a GDP 2,9 %-ára, 2027-ben 2,4 %-ára, 2028-ban pedig 1,9 %-ára. Az államháztartási egyenleg tehát a tervek szerint 2026-ban a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték alá kerül. Emellett az előrejelzések szerint 2025 után a GDP-arányos államadósság 2026-ra fokozatosan a GDP 68,8 %-ára, 2027-ben 66,0 %-ára, 2028-ban pedig 62,8 %-ára csökken.

---

[18] A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Magyarország nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját *(HL C 334., 2022.9.1., 136. o.)*.

[19] A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma, amely a nemzeti és az uniós finanszírozású költségvetési intézkedések összesített hatásából eredő gazdasági impulzust tükrözi. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedésnek és ii. az elsődleges kiadások változásának a különbsége, ahol az elsődleges kiadások nem tartalmazzák sem a diszkrecionális bevételi intézkedéseket, sem a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket, viszont tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 2,4 %-kal, 2025-ben pedig 3,5 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2024-ben 4,1 %, 2025-ben pedig 3,7 % lesz.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 5,4 %-ának megfelelő költségvetési hiányt vetít előre, és azzal számol, hogy a GDP-arányos államadósság 2024 végére 74,3 %-ra növekszik. A hiány 2024. évi csökkenése elsősorban az adóbevételek szintjének fokozatos javulását, a lakossági energiaár-plafon által okozott veszteségek kompenzálása céljából a közműszolgáltatóknak nyújtott támogatások alacsonyabb szintjét és a közberuházások csökkenését tükrözi. A GDP-arányos államadósság növekedése a magas államháztartási hiánynak, az alacsonyabb nominális GDP-növekedésnek és további adósságnövelő tranzakcióknak – például a Budapest Airport államháztartási szektorba sorolt szervezetek általi várható felvásárlásának –, valamint a REPowerEU-hitelek révén támogatott pénzügyi eszközök végrehajtásának tudható be. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal 2024-ben várhatóan restriktív lesz, a GDP 1,0 %-ának megfelelő mértékben.

(16) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben a GDP 0,8 %-a lesz, szemben a 2023. évi 0,3 %-kal. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek majd lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatással lennének Magyarország államháztartási egyenlegére és államadósságára. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott hitelekből finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben várhatóan a GDP 0,4 %-át teszi ki (2023-ban nem volt hitelből finanszírozott kiadás).

(17) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta[20], hogy Magyarország folytasson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások[21] nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 4,4 %-ra korlátozza. A Bizottság a 2023. évi költségvetés végrehajtásával és a 2024. évi költségvetésitervjavaslatok elkészítésével összefüggésben felhívta a tagállamok figyelmét arra, hogy a 2023. évi tényadatok függvényében javasolni fogja a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását a Tanácsnak. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Magyarország nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben 3,6 %-kal fognak emelkedni, ami az ajánlott maximális növekedési ráta alatt van. Mindazonáltal 2023-ban a nettó kiadások magasabbak voltak az ajánlás idején vártnál (GDP-arányosan 1,8 %-kal). Mivel a 2024-re vonatkozó ajánlás növekedési rátára utalt, a megfelelés értékelése során ezért figyelembe kell venni a 2023. évi bázishatást is. Ha a 2023. évi nettó kiadások azonosak lettek volna az ajánlás idején várt értékkel, a 2024-re számított növekedési rátájuk GDP-arányosan 1,5 %-kal haladná meg az ajánlott növekedési rátát. Az értékelés szerint ezért fennáll annak a kockázata, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások nem felelnek meg teljes mértékben az ajánlásnak.

---

20 A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Magyarország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Magyarország 2023. évi konvergenciaprogramját (HL C 312., 2023.9.1., 155. o.).

21 A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. a diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. a kamatkiadások, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

(18) A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy Magyarország 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Emellett a Tanács pontosította, hogy amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése miatt új támogatási intézkedésekre vagy a meglévők folytatására lesz szükség, Magyarországnak biztosítania kell, hogy ezek a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, beleférjenek a költségvetési keretekbe, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési terhe[22] 2023-ban a GDP 1,6 %-át, 2024-ben 0,9 %-át, 2025-ben pedig 0,4 %-át teszi ki. A feltételezések szerint 2024-ben és 2025-ben hatályban maradnak a közműszolgáltatóknak a lakossági energiaár-plafon által okozott veszteségekért kompenzációként nyújtott támogatások[23]. Ha az így keletkező megtakarításokat a tanácsi ajánlásnak megfelelően a költségvetési hiány csökkentésére használják fel, akkor az az előrejelzések szerint 2024-ben a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű költségvetési kiigazítást eredményezne, miközben ugyanebben az évben a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások[24] a GDP 1,9 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. Az előrejelzés szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket nem fogják 2023–2024-ben a lehető leghamarabb kivezetni. Így fennáll annak a kockázata, hogy az ország nem felel meg a tanácsi ajánlásnak. Azonban a kapcsolódó megtakarításokat a tervek szerint a költségvetési hiány csökkentésére fogják felhasználni, ami összhangban van a tanácsi ajánlással. A kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuló szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések költségvetési terhe a becslések szerint 2024-ben a GDP 0,0 %-át teszi ki (2023-ban 0,1 %-ot). Az intézkedéseknek a GDP 0,0 %-át kitevő része (2023-ban 0,1 %) őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést.

(19) A Tanács emellett azt is ajánlotta, hogy Magyarország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások (a 2023. évi GDP-arányos 4,6 %-hoz képest) 2024-ben a GDP 4,0 %-ára csökkennek. Ez nagyrészt azzal magyarázható, hogy a hatóságok – a magas hiányra tekintettel – bejelentették egyes nemzeti finanszírozású beruházási projektek törlését vagy elhalasztását. Így fennáll annak a kockázata, hogy az ország nem felel meg a tanácsi ajánlásnak. Ezzel szemben az uniós forrásokból (többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott vissza nem

[22] A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. a diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. a kamatkiadások, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

[23] A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. a diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. a kamatkiadások, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

[24] E hatás, amely a nominális GDP arányaként fejezhető ki, az elsődleges államháztartási kiadások változásának és a középtávú (tízéves) átlagos potenciális nominális GDP-növekedésnek az összevetéséből adódik, ahol az elsődleges államháztartási kiadások nem tartalmazzák i. a diszkrecionális bevételi intézkedések járulékos költségvetési hatását ii. az egyszeri kiadásokat, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadásokat, valamint iv. a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

térítendő támogatásokból) finanszírozott közkiadások mértéke a 2023. évi GDP-arányos 0,8 %-hoz képest 2024-ben várhatóan a GDP 1,7 %-ára nő. Ez a növekedés a 2020–2027-es programozási időszakból származó uniós kohéziós politikai finanszírozás felhasználásának előre jelzett bővülésére, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből támogatott beruházásokra fordított magasabb kiadásokra vezethető vissza.

(20) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 4,5 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A hiány 2025. évi csökkenése főként a jelentősebb gazdasági növekedésből eredő magasabb héa- és személyijövedelemadó-bevételeket, a közüzemi szolgáltatók számára a lakossági energiaár-plafon miatt elszenvedett veszteségek kompenzációjaként nyújtott támogatások további csökkentését, valamint az inflációkövető lakossági állampapírok csökkenő kamatából eredő alacsonyabb kamatkiadásokat tükrözi. Ugyanakkor várhatóan adósságnövelő hatással jár az, hogy a 2022-től bevezetett ideiglenes extraprofitadókat és ágazati adókat a vonatkozó hatályvesztési rendelkezésekkel összhangban a tervek szerint fokozatosan megszüntetik. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan kismértékben csökken, 73,8 %-ra. A prudens költségvetési politika hozzájárulna egyrészt a maginfláció csökkenéséhez, amely jelenleg jóval meghaladja az uniós átlagot és tartóssá válása esetén ronthatja a versenyképességet, másrészt pedig a külső pozíció megerősítéséhez.

(21) A költségvetési tervezés és végrehajtás hiányosságai felerősítették a költségvetési politika expanzív jellegét, és hozzájárultak a jelenlegi makrogazdasági kihívásokhoz. A 2016 és 2023 közötti időszakban rendkívül hamar fogadták el az éves költségvetéseket, ami csökkentette a makrogazdasági és költségvetési előrejelzések megbízhatóságát. A különféle költségvetési rugalmassági szabályok és a jelentős költségvetési tartalékok lehetővé tették a diszkrecionális kiadások növelését. Eseti jellegű kiadási döntéseket gyakran a költségvetési év végén hoztak meg, vagy az év során kormányrendeletek útján fogadtak el, megfelelő parlamenti felügyelet és nyilvános konzultáció nélkül, csökkentve ezáltal a költségvetés átláthatóságát. A nemzeti költségvetési keret nem eredményezett prudensebb költségvetési irányvonalat, ami a nemzeti költségvetési szabályok kialakításának hiányosságaira, különösen a prociklikus elemeket tartalmazó adósságszabályra vezethető vissza, továbbá arra, hogy a középtávú költségvetési tervezést nem érvényesítették kellő határozottsággal, és e keretet a „veszélyhelyzeti” jogszabályok különleges rendelkezései tovább gyengítették. A költségvetési célértékek gyakori és jelentős módosítása következtében a költségvetés nem jelent stabil alapot a piaci szereplők számára, és megkérdőjelezi a középtávú költségvetési tervek hitelességét. A módosított uniós költségvetési szabályokban meghatározott többéves kiadási felső határoknak a költségvetési tervezés során történő figyelembevétele segíthet enyhíteni a költségvetési politika túlzottan expanzív jellegét. A nemzeti Költségvetési Tanács korlátozott megbízatása és erőforrásai miatt nem képes hatékonyan irányítani a költségvetési kérdésekről folytatott nyilvános vitákat.

(22) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan hatékonyan hozzájárulnak a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezeléséhez. Magyarország hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén

történő fokozásához, és ezzel egyidejűleg a társadalmi méltányosság biztosításához elengedhetetlenül fontos, hogy a REPowerEU-fejezettel kiegészített terv eredményes végrehajtása e szűkös időkereten belül gyorsan megvalósuljon. A tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítéséhez kulcsfontosságú, hogy Magyarország jelentősen felgyorsítsa a reformok és beruházások megvalósítását, mindenekelőtt az Unió pénzügyi érdekei védelmének biztosításához szükséges intézkedések haladéktalan végrehajtásával. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(23) A kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként Magyarországnak az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint nemzeti energia- és klímatervét. Az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges összegét ezen felülvizsgálat alapján fogják meghatározni. Noha Magyarország eredményeket ért el a kohéziós politika és a szociális jogok európai pillérének végrehajtása terén, továbbra is kihívásokkal szembesül, és változatlanul jelentős társadalmi és regionális különbségek állnak fenn az ország legkevésbé fejlett és legfejlettebb térségei, valamint a városi és nem városi területek között. Elengedhetetlen a kohéziós politika végrehajtásának felgyorsítása az adminisztratív kapacitás szubnacionális szintű megerősítésével együtt. A programok keretében elfogadott prioritások továbbra is relevánsak. Különösen fontos a digitális és a zöld átállásra irányuló beruházások gyors végrehajtása, beleértve az alapvető digitális készségek fejlesztését, a vállalkozások digitális átalakítását, az intelligens városi megoldások, a természetalapú és a nettó zéró technológiák és a vízgazdálkodás igénybevételét, valamint a méltányos átállásra vonatkozó területi terveket. Magyarországnak folytatnia kell az integrált területfejlesztéssel kapcsolatos munkát a funkcionális térségekben és a legkevésbé fejlett körzetekben. Emellett továbbra is kiemelten kell kezelni a következőket: a társadalmi befogadásra és a szegénység csökkentésére irányuló beruházások végrehajtása, amelyeket a gyermekekre és a leginkább rászoruló térségekre kell összpontosítani, továbbá az alapkészségek általános megerősítése, valamint a színvonalas többségi oktatáshoz és az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés javítása. Ezzel összefüggésben továbbra is kulcsfontosságúak az oktatási rendszer – többek között a színvonalas kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés javítását szolgáló – strukturális reformjai, valamint a kiszolgáltatott csoportokkal kapcsolatos munkaerőpiaci kihívások kezelésére, továbbá a szociális partnerek kapacitásának bővítésére irányuló célzott intézkedések. Kezelni kell a feljogosító feltételekkel, valamint a kondicionalitási eljárással kapcsolatos, függőben lévő kérdéseket annak érdekében, hogy Magyarország teljes mértékben kihasználhassa a kohéziós politikai alapokat.

(24) A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatával összefüggésben továbbra is figyelmet érdemel az energiaszegénység és az átöröklődő szegénység integrált beavatkozások révén történő kezelése, különös tekintettel a legkevésbé fejlett körzetekre és településekre, valamint az intelligens szakosodási stratégia megerősített irányításának és differenciálásának szükségességére. Magyarország kihasználhatná a Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) által kínált lehetőségeket a mély- és digitális technológiákra (például dolgok internete, big data, mesterséges intelligencia), a tiszta technológiákra (például megújuló energia, geotermikus energia) és a biotechnológiára (gyógyszerek, orvostechnikai termékek) irányuló beruházások

fellendítéséhez, miközben az említett ágazatok munkaerő-keresletének kielégítése érdekében beruház a készségekbe és képesítésekbe.

(25) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és az egyéb uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Magyarország számos további kihívással szembesül az üzleti környezet, a készségszintek, valamint a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja, a szociális segítségnyújtás és a szociális párbeszéd, továbbá az orosz fosszilis tüzelőanyagtól való függés kapcsán.

(26) Az üzleti környezet tovább romlott, elsősorban a gazdaságra irányuló fokozott állami beavatkozások és a szabályozási keret gyakori eseti változásai miatt. Magyarország rosszul teljesít a versenyképességet és a szabályozás minőségét mérő mutatók terén. 2024-ben tovább nőtt az adónemek már eleve magas száma. Az elmúlt években egyre több, bizonyos ágazatokra és vállalkozásokra vonatkozó ágazatspecifikus adó bevezetésére került sor. Ezek jellemzően olyan ágazatokat érintenek, amelyekben jelentős a külföldi tulajdon aránya (pl. kiskereskedelem, cement-, építőanyag- és kerámiaanyag-gyártás), ami aránytalan terhet ró az érintett vállalkozásokra, és befolyásolja az egységes piacot. A vállalkozások kifogásolják a hatóságok által végzett adminisztratív ellenőrzések vagy az engedélyezés során tapasztalt egyenlőtlen bánásmódot és önkényességet. Különböző állami beavatkozások hatására a külföldi tulajdonosok vállalkozásuk értékesítésére kényszerülnek, amelyek így állami vagy kormányközeli „nemzeti bajnokokhoz” kerülnek. Egyre gyakoribb, hogy a kormány bizonyos beruházási projekteket „nemzetgazdasági szempontból stratégiai jelentőségűnek” minősít az adminisztratív folyamat felgyorsítása és megkönnyítése érdekében. A kormány által alkalmazott kritériumok átláthatatlanok és nincs lehetőség bírósági jogorvoslatra. A kormány továbbra is él azzal a hatáskörével, hogy mentesíthet bizonyos tranzakciókat az összefonódás-ellenőrzés alól. Átláthatatlan, hogy milyen feltételek mellett nyújtható e mentesség, és a döntéssel szemben nincs jogorvoslati lehetőség. A kormány „veszélyhelyzeti” hatáskörét kihasználva változatlanul gyakran bocsát ki veszélyhelyzeti kormányrendeleteket. Úgy tűnik, hogy számos ilyen rendelet nem kapcsolódik az állítólagos veszélyhelyzethez, ami gyengíti a jogbiztonságot és megzavarja a szokásos üzleti tevékenységet.

(27) Annak ellenére, hogy az általános foglalkoztatási ráta magas, egyes hátrányos helyzetű csoportok, például az alacsony iskolai végzettségűek, a romák és a fogyatékossággal élők még mindig akadályokba ütköznek a továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés és a munkaerőpiacra való belépés terén. E hátrányos helyzetű csoportok általában gyengén teljesítenek az alapkészségek terén az iskolában, korai iskolaelhagyók, munkanélkülivé vagy inaktívvá válnak, és ritkán jutnak be a felsőoktatásba. Az egyenlőtlenségek gyökere az oktatási rendszer felépítésében rejlik, amelyre jellemző, hogy a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulók egyes iskolákban koncentrálódnak. 2014 és 2022 között jelentős összegeket különítettek el az uniós kohéziós politikai alapokból a korai iskolaelhagyás megelőzése és aktív munkaerőpiaci intézkedések végrehajtása céljából. Bár az alacsony képzettségűek és a romák foglalkoztatási rátája jelentősen nőtt ebben az időszakban, továbbra is sokkal alacsonyabb, mint az általános foglalkoztatási ráta. A fogyatékossággal élők foglalkoztatási különbsége jóval meghaladja az uniós átlagot. Számos ágazatra jellemző a szakemberhiány, ami megnehezíti, hogy Magyarország gazdasága elmozduljon a magas hozzáadott értéket képviselő növekedési modell felé. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya uniós összehasonlításban az egyik legalacsonyabb, ami problémát jelent a magasan képzett munkaerő iránti növekvő kereslet kielégítése terén. Mivel a munkanélküli ellátás időtartama rövid, ez

megnehezíti az átképzésben és továbbképzésben való részvételt, valamint a munkakeresők készségeinek jobban megfelelő munkahelyek megtalálását, ami hozzájárulhatna a termelékenység és a versenyképesség javításához. Bár az elmúlt években jelentősen nőtt a külföldi munkavállalók száma, ez nem feltétlenül felel meg teljes mértékben a szakemberhiánnyal és a munkaerőhiánnyal küzdő ágazatok igényeinek.

(28) A foglalkoztatási ráta növekedésével összhangban az elmúlt évtizedben javultak a szegénységi mutatók A súlyos anyagi és szociális nélkülözésben élők aránya még mindig az egyik legmagasabb az EU-ban, és a gyermekek, a romák, valamint a távoli területek élők esetében a helyzet tovább romlott. Az elmúlt években gyengült a szociális transzferek szegénységet csökkentő hatása, bár még mindig hasonló szintű, mint más uniós tagállamokban. A magas inflációval jellemzett gazdasági környezet ellenére egyes szociális ellátások, például a minimumjövedelem, a családtámogatások és a családi adókedvezmények nominálisan változatlanok maradtak. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a munkanélküli ellátás megfelelősége az egyik legalacsonyabb az Unióban. A nem progresszív, egykulcsos személyi jövedelemadó miatt az alacsony keresetűek teljes adóterhe magas, és a hozzáadottérték-adó előnyben részesítése aránytalanul nagy terhet ró az alacsony jövedelmű csoportokra. Nőtt azon háztartások aránya is, amelyek jövedelmük több mint 40 %-át lakhatási költségekre fordítják, ami az inflációra, a megnövekedett energia- és lakásárakra, valamint a célzott támogatási intézkedések hiányára vezethető vissza. E kihívások kezelése a társadalmi felzárkózást is javítaná, összhangban a bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret jellemzőit figyelembe véve elvégzett második elemzéssel[25].

(29) A szociális párbeszéd továbbra is gyenge és széttagolt, bár megfigyelhető némi javulás. A kormány, a szakszervezetek és a munkáltatói szövetségek részvételével a magánszektorban működő háromoldalú fórum csak korlátozott mértékben tudja befolyásolni vagy megváltoztatni a kormány terveit. Az érdemi szociális párbeszéd hiánya – különösen a közszférában – hátrányos helyzetbe hozza a munkavállalókat többek között a bértárgyalások során. Azáltal, hogy megváltozott egyes csoportok közalkalmazotti jogviszonya, gyengült a kollektív érdekeik védelmére irányuló képességük. Bizonyos esetekben ez ahhoz vezetett, hogy a kollektív szerződések érvényüket vesztették, és újratárgyalásukra van szükség. Egyes intézkedések fokozatosan erodálták a munkavállalók jogait, például a tanárok sztrájkhoz való jogának korlátozása vagy az egészségügyi ágazatbeli kollektív tárgyalás megszüntetése. A közalkalmazottak szakszervezeti tagsági díjainak beszedésére vonatkozó új jogszabály tovább ronthatja a szakszervezetek reprezentativitását. A közszféra releváns fórumai 2023-ban csak egy ülést tartottak.

(30) Magyarország továbbra is nagymértékben támaszkodik a fosszilis tüzelőanyagokra, és lassúak az energiabiztonság fokozása érdekében tett, az orosz importfüggőségtől való elmozdulást célzó erőfeszítései. Magyarországon a megújuló energiaforrások részaránya 2023-ban 25,7 %-ot tett ki, ami 18 százalékponttal elmarad az uniós átlagtól. Az orosz nyersolaj- és gázimport aránya 2021-ben 64 %, 2023-ban pedig 75 % volt. Az olaj és a gáz az energiafogyasztás kétharmadát teszi ki. A támogatott lakossági energiaárak miatt a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának GDP-hez viszonyított aránya Magyarországon az egyik legmagasabb az EU-ban.

[25] SWD(2024)132.

(31) A Bizottság részletes felülvizsgálata és az egyensúlyhiány fennállására vonatkozó következtetése alapján az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásokat az alábbi 1., 3. és 4. ajánlás tükrözi. Az 1. és a 4. ajánlásban említett szakpolitikák hozzájárulnak a külső és a kormányzati finanszírozási igényekhez és az árnyomáshoz kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez. A 3. ajánlásban említett szakpolitikák hozzájárulnak az árnyomáshoz kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez.

AJÁNLJA, hogy Magyarország 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeivel összhangban 2025-ben korlátozza olyan mértékűre a nettó kiadások növekedési rátáját[26], ami biztosítja, hogy az államadósság középtávon megalapozottan csökkenő pályára kerüljön, és hogy az államháztartási hiány a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték felé közelítsen. A 2024–2025-ös fűtési szezon kezdete előtt vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. Törekedjen a makrogazdasági politikák hatékony koordinációjára és egyértelmű elhatárolására a költségvetési és külső fenntarthatóság biztosítása érdekében. Fokozatosan szüntesse meg a még fennálló ár- és kamatplafonokat a torzító hatások csökkentése érdekében, és biztosítsa a monetáris transzmissziós mechanizmus zökkenőmentes működését. Hajtson végre célzottan az alacsony jövedelmű háztartásokat támogató intézkedéseket a lakásszektorban. Erősítse meg a középtávú költségvetési keretet, az éves költségvetések elkészítését igazítsa hozzá a költségvetési évhez, és korlátozza az éves költségvetések végrehajtása során gyakorolható mérlegelési jogkört.

2. Az elhúzódó késedelmekre tekintettel – biztosítva, hogy a reformok és beruházások 2026 augusztusáig lezáruljanak – jelentősen gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok, valamint a REPowerEU-fejezettel kiegészített helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítását, az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló intézkedések haladéktalan végrehajtása és a feljogosító feltételekkel kapcsolatos függő kérdések megoldása révén. A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálata keretében továbbra is az elfogadott prioritásokat helyezze a középpontba; az energiaszegénységre és a legkevésbé fejlett térségekre és településekre összpontosítva tegyen intézkedéseket a szegénység jobb kezelése érdekében, továbbá javítsa az intelligens szakosodási stratégiát, figyelembe véve a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Javítsa a szabályozási keretet és fokozza a versenyt az áruk és a szolgáltatások piacán azáltal, hogy kerüli az önkényes adminisztratív beavatkozásokat és az egyes vállalkozások számára indokolatlan előnyt vagy hátrányt jelentő, testre szabott jogszabályok szelektív alkalmazását, szisztematikusan versenyjogi ellenőrzésnek veti alá az üzleti tranzakciókat, és a feltétlenül szükséges mértékre csökkenti a veszélyhelyzeti intézkedések alkalmazását, összhangban az egységes piac és a jogállamiság alapelveivel. Javítsa a szociális ellátórendszer – többek között a

[26] Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontja szerint „nettó kiadások” a következőket nem tartalmazó kormányzati kiadások: kamatkiadások, a diszkrecionális bevételi intézkedések, az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

munkanélküli ellátások – megfelelőségét. Javítsa az iskolázottsági szintet, valamint az eredményes aktív munkaerőpiaci intézkedések hozzáférhetőségét, különös tekintettel a leghátrányosabb helyzetű csoportok továbbképzési és átképzési lehetőségeire, és biztosítsa az eredményes szociális párbeszédet.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőséget, gyorsítsa fel a gázellátás diverzifikálását az Oroszországon kívüli források fokozottabb igénybevételével, és tegyen intézkedéseket a fosszilis tüzelőanyagokra irányuló támogatások megszüntetése érdekében.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök